

AXISTASE: DE
ANATOMIE VAN
AANDACHT

De architectuur
achter algoritmes,
manosfeer, identiteit
& aandacht

Kristal P.

Author: Kristal P
Coverdesign: Kristal P
2026 / bookmundo
ISBN: 9789403899732

© Kristal Peters / Axistase. Alle rechten voorbehouden.

Dit werk mag gebruikt worden voor:

- persoonlijk gebruik,
- educatie,
- studie,
- reflectie,
- en niet-commercieel onderzoek,

mits duidelijke en volledige bronvermelding naar de auteur en het oorspronkelijke werk wordt opgenomen.

Het is niet toegestaan om zonder schriftelijke licentie of toestemming:

- delen van dit werk commercieel te exploiteren,
- de methodiek, terminologie of cartografie te verkopen,
- trainingen, coaching, AI-systemen, cursussen of afgeleide producten op basis van dit werk aan te bieden,
- of de inhoud gedeeltelijk of volledig te reproduceren voor financieel gewin.

Gebruik binnen onderzoek, onderwijs of professionele analyse dient altijd vergezeld te gaan van correcte bronvermelding en behoud van context.

Axistase®, de cartografie van menselijke dynamiek, terminologie, structuurmodellen en bijbehorende positionele architectuur vallen onder intellectueel eigendom van de auteur.

DE ANATOMIE VAN AANDACHT

Hoe algoritmes, ritme en identiteit de positie van kinderen
herschrijven

INTRODUCTIE

Waarom dit boek bestaat

Dit boek gaat niet over “social media is slecht”.

Het gaat over iets veel fundamentele: wat er gebeurt wanneer de richting van een mens langzaam verschuift zonder dat hij merkt dat hij verschoven wordt.

De meeste analyses van sociale media blijven hangen in zichtbare symptomen. Ze kijken naar schermtijd, verslaving, emoties, gedragsproblemen, polarisatie of schadelijke content. Maar die analyses missen vaak de onderliggende mechanica. Ze beschrijven wat zichtbaar wordt aan de buitenkant, zonder te onderzoeken wat er structureel gebeurt met **aandacht, ritme en identiteit**.

Axistase vertrekt vanuit een andere vraag:

Waar draait het systeem van het kind inmiddels omheen?

Dat klinkt eenvoudiger dan het is. Want zodra het middelpunt verschuift, verschuift uiteindelijk alles mee. Aandacht verandert. Gedrag verandert. Zelfbeeld verandert. Ritme verandert. Zelfs de manier waarop iemand zichzelf ervaart, begint langzaam mee te bewegen met een extern veld.

Dat proces gebeurt zelden via directe dwang. Kinderen worden niet letterlijk “overgenomen”. Ze worden geleid. Getrokken. Geduwd in een bepaalde richting door systemen die ontworpen zijn om aandacht vast te houden en gedrag voorspelbaar te maken. Niet zichtbaar. Niet abrupt. Maar ritmisch. Herhalend. Architecturaal.

Precies daar ligt het verschil tussen klassieke psychologie en een positionele benadering.

Psychologie vraagt vaak: “Wat voelt dit kind?”

Axistase vraagt eerst: “Waar bevindt dit kind zich structureel binnen het veld waarin het beweegt?”

Dat verschil is cruciaal. Want iemand kan oprecht geloven dat hij volledig zichzelf is, terwijl zijn aandacht, ritme en identiteit inmiddels grotendeels draaien rondom een extern geconstrueerd middelpunt.

Daarom kijkt Axistase niet alleen naar inhoud, maar naar architectuur.

Niet alleen naar:

- wat iemand kijkt,
- maar naar hoe de herhaling werkt.

Niet alleen naar:

- welke mening iemand heeft,
- maar naar hoe die positie langzaam werd opgebouwd.

Niet alleen naar:

- gedrag,
- maar naar de geometrie van beïnvloeding.

Want moderne algoritmes functioneren niet als neutrale doorgeefsystemen. Ze meten continu waar aandacht blijft hangen, waar onzekerheid reageert, waar emotionele spanning ontstaat en waar gedrag herhaalbaar wordt. Vervolgens versterken ze precies die punten. Niet vanuit kwaadaardigheid op zichzelf, maar omdat aandacht de belangrijkste **economische grondstof** van deze tijd is geworden.

Dat betekent dat veel online systemen structureel gebouwd zijn rondom **extractie**.

Niet extractie van olie of grondstoffen, maar extractie van:

- aandacht,
- gedrag,
- tijd,
- emotionele reactie,
- en identiteitsvorming.

Dat is waarom dit boek termen gebruikt zoals:

- Roof-Vector,
- Resonantie-Hacking,
- Radius-Erosie,
- Echo-fixatie,
- Bedding-extractie,
- en Ritme-kaping.

Niet om ingewikkeld te doen. Niet om mysterieus te klinken. Maar omdat bestaande woorden vaak tekortschieten om te beschrijven wat er werkelijk gebeurt.

Neem bijvoorbeeld de term **Roof-Vector**.

Daarmee bedoelen we niet simpelweg “slechte beïnvloeding”. Een **Roof-Vector beschrijft een mechanisme waarbij de richting van aandacht systematisch wordt weggetrokken van het eigen nulpunt richting een extern geconstrueerd centrum**. De gebruiker ervaart die beweging als vrijwillig, terwijl de rotatie van het systeem ondertussen steeds meer rondom het platform zelf begint te draaien.

Of neem **Resonantie-Hacking**.

Dat betekent niet dat iemand letterlijk gehypnotiseerd wordt. **Het beschrijft een proces waarbij een systeem zich afstemt op een bestaande kwetsbaarheid of behoefte in de gebruiker — bijvoorbeeld de behoefte aan identiteit, erkenning, kracht of verbinding — en daar vervolgens een extern rolontwerp overheen legt.** De aantrekkingskracht voelt echt, omdat de onderliggende behoefte ook echt is. Maar de richting van die behoefte wordt steeds meer extern gestuurd.

Dat mechanisme zie je bijzonder sterk terug in **de manosfeer**.

Veel jonge jongens zoeken vandaag:

- **richting,**
- **identiteit,**
- **erkenning,**
- **betekenis,**
- **kracht,**
- **of een antwoord op het gevoel nergens echt thuis te horen.**

De manosfeer speelt daar niet toevallig op in. Ze functioneert als een uiterst efficiënte Resonantie-Hacking-structuur. Ze detecteert de onzekerheid rondom identiteit — wat binnen Axiastase soms gekoppeld wordt aan de Archetype-as (11u) — en biedt vervolgens kant-en-klare identiteitsmodellen aan.

De miskende man.

De alpha-in-wording.

De “wakker geworden” jongen.

De anti-systeemdenker.

De dominante winnaar.

Dat zijn niet zomaar meningen. **Het zijn positie-aanbiedingen.**

Het kind adopteert dus niet alleen een idee. Het neemt plaats binnen een vooraf gebouwde architectuur.

Dat proces noemen we binnen Axistase soms: **Hoek-Positie-toewijzing**.

De gebruiker krijgt langzaam een vaste hoek aangeboden van waaruit hij zichzelf en de wereld leert bekijken. Na verloop van tijd voelt die positie volledig eigen, terwijl ze structureel meegevormd werd door **voortdurende herhaling, ritme en algoritmische versterking**.

Daarom gebruikt Axistase ook de term **Echo-fixatie**.

Een idee wordt namelijk niet sterk omdat het één keer overtuigend wordt gebracht. Het wordt sterk doordat dezelfde geometrie eindeloos terugkeert in andere vormen:

- **andere creators,**
- **andere video's,**
- **andere memes,**
- **andere podcasts,**
- **andere accounts, maar steeds dezelfde structurele richting.**

Na verloop van tijd registreert het systeem de herhaling niet meer als patroon, maar als waarheid.

Dat is één van de gevaarlijkste aspecten van moderne algoritmische omgevingen: de architectuur verdwijnt uit beeld.

De gebruiker ziet alleen nog inhoud. Terwijl de werkelijke beïnvloeding plaatsvindt via:

- **ritme,**
- **herhaling,**
- **rotatie,**
- **groepsvorming,**
- **en aandachtssynchronisatie.**

Daarom kijkt Axistase ook sterk naar **ritme**.

Want veel jongeren zijn niet simpelweg “verslaafd aan schermen”. Hun natuurlijke oscillatie wordt onderbroken. Hun herstelpunten verdwijnen. Hun aandacht krijgt geen natuurlijke terugkeer naar rust meer.

Binnen de cartografie wordt dit soms beschreven via de as tussen Conductiviteit en Ritme (1u-7u). Dat klinkt theoretisch, maar verwijst eigenlijk naar iets heel concreets: **het vermogen van een systeem om nog terug te keren naar zijn eigen tempo.**

Een kind dat constant:

- scrollt,
- checkt,
- reageert,
- vergelijkt,
- consumeert,
- en geactiveerd wordt, verliest langzaam het vermogen om werkelijk stil te vallen.

Niet omdat het zwak is.

Maar omdat het ritme van het systeem structureel gekaapt wordt.

Dat is wat bedoeld wordt met: Ritme-kaping via Dopamine-loop.

Het probleem is dus niet alleen inhoud. Het probleem is dat het zenuwstelsel van het kind steeds moeilijker terugkeert naar het eigen nulpunt.

En precies daar wordt de rol van Bedding belangrijk.

Bedding verwijst naar alles wat een mens helpt om structureel verbonden te blijven met een eigen dragend veld:

- echte relaties,
- ritme,
- ruimte,
- lichamelijkheid,
- wederkerigheid,
- aanwezigheid,
- en niet-geoptimaliseerde menselijke verbinding.

Veel moderne platformen simuleren bedding terwijl ze haar tegelijk ondermijnen.

Ze bieden:

- communities,
- groepen,
- livestreams,
- fandoms,
- en constante verbondenheid.

Maar die verbondenheid blijft afhankelijk van het platform zelf. Daardoor ontstaat een subtiele vorm van Bedding-extractie: de oorspronkelijke draagstructuren van het kind worden langzaam zwakker terwijl het externe veld steeds noodzakelijker begint te voelen.

Het kind lijkt verbonden.

Maar de verbinding wordt beheerd door een systeem dat draait op aandachtsextractie.

Dat onderscheid is essentieel.

Want dit boek probeert jongeren niet weg te zetten als zwak, verslaafd of verloren. Het probeert zichtbaar te maken hoe moderne systemen functioneren als actieve Vector-architecturen die steeds meer invloed krijgen op:

- **richting,**
- **identiteit,**
- **ritme,**
- **en zelforiëntatie.**

Niet via brute controle.

Maar via positionele verschuiving.

En precies daarom gebruikt Axistase cartografie.

Soms werken we daarbij met klokassen — niet als mystiek systeem, maar als navigatiemodel voor menselijke dynamiek. Net zoals een gewone klok richtingen zichtbaar maakt, helpt deze cartografie om structurele bewegingen te lezen:

- **waar ritme instort,**
- **waar identiteit vervormt,**
- **waar aandacht roteert,**
- **waar bedding wegvalt,**
- **en waar het systeem zijn nulpunt verliest.**

Niet om mensen vast te zetten in labels.

Maar om beweging zichtbaar te maken.

Want positie is geen diagnose.

Positie is navigatie.

DEEL I — HET NIEUWE SLAGVELD

HOOFDSTUK 1

HET KIND EN HET ALGORITME

1.1 Het nieuwe bezit: aandacht

Eeuwenlang draaide macht om zichtbare grondstoffen.

Land.

Goud.

Olie.

Machines.

Fabrieken.

Arbeidskracht.

Wie controle had over fysieke middelen, controleerde richting. Oorlogen werden gevoerd om territorium. Economieën werden gebouwd op extractie van grondstoffen. Grote bedrijven groeiden door bezit van infrastructuur, productie en distributie.

Maar in de digitale wereld is een nieuwe grondstof belangrijker geworden dan bijna alles daarvoor:

aandacht.

Niet als abstract idee.

Niet als spiritueel concept.

Maar als meetbare economische kracht.

De grootste bedrijven ter wereld verdienen vandaag niet voornamelijk aan producten. Ze verdienen aan:

- kijktijd,
- interactie,
- gedragsvoorspelling,
- emotionele activatie,
- en het vermogen om menselijke aandacht zo lang mogelijk vast te houden.

Dat verandert alles.

Want zodra aandacht geld waard wordt, verandert ook de manier waarop systemen gebouwd worden. Dan ontstaat een architectuur die niet meer primair ontworpen is om:

- rust te brengen,
- waarheid te zoeken,
- kennis over te dragen,
- of ontwikkeling te ondersteunen.

Het systeem wordt dan ontworpen om aandacht te behouden.

Dat lijkt op het eerste gezicht onschuldig. Een platform wil immers dat gebruikers terugkomen. Maar precies daar begint de verschuiving.

Want een systeem dat gebouwd is rondom maximale aandachtsextractie gaat zich automatisch aanpassen aan alles wat menselijke aandacht het sterkst activeert:

- conflict,
- onzekerheid,
- angst,
- opwinding,
- status,
- identiteit,
- seksuele spanning,
- groepsvorming,
- en herhaling.

Dat is geen theorie. **Het is wathemathematische optimalisatie.**

Het algoritme vraagt niet: “Wat helpt dit kind groeien?”

Het algoritme vraagt: “Waar blijft de aandacht hangen?”

Dat verschil is fundamenteel.

De overgang van informatie naar aandachtsoorlog

In de beginfase van het internet lag de nadruk vooral op informatie. Het web voelde als een gigantische bibliotheek. Mensen zochten actief naar websites, forums en kennisbronnen.

Sociale media veranderden dat volledig.

Vandaag zoeken mensen steeds minder zelf. Het systeem voert content aan. Niet chronologisch. Niet neutraal. Maar geselecteerd op waarschijnlijkheid van aandacht.

Dat betekent dat het algoritme niet simpelweg laat zien wat bestaat. Het bepaalt actief:

- wat zichtbaar wordt,
- wat versterkt wordt,
- wat herhaald wordt,
- en wat uit beeld verdwijnt.

Daardoor ontstaat een compleet nieuw krachtenveld.

Niet langer: mens → kiest informatie.

Maar steeds vaker: systeem → kiest welke informatie de mens zal zien.

En zodra dat proces miljoenen keren per dag plaatsvindt, verandert aandacht langzaam van een persoonlijk vermogen in **een bestuurbare infrastructuur**.

Dat is de echte verschuiving van deze tijd.

Waarom kinderen niet betalen met geld, maar met richting

Veel online platformen voelen “gratis”.

Een kind downloadt een app. Een account kost niets. Video’s zijn gratis. Scrollen kost niets.

Maar dat betekent niet dat er geen prijs betaald wordt.

De prijs is alleen verschoven.

Kinderen betalen vandaag vaak niet met geld, maar met:

- tijd,
- aandacht,
- gedragsdata,
- emotionele reactie,
- en uiteindelijk richting.

Dat laatste is het belangrijkste.

Want aandacht is nooit neutraal. Waar aandacht langdurig naartoe beweegt, begint uiteindelijk ook identiteit zich omheen te vormen.

Dat gebeurt langzaam.

Eerst kijkt een kind naar content. Daarna begint die content:

- emoties te beïnvloeden,
- ritmes te bepalen,
- onzekerheden te versterken,
- groepsgevoel te creëren,
- en identiteitsmodellen aan te bieden.

Na verloop van tijd verandert daardoor niet alleen wat iemand kijkt, maar ook:

- hoe iemand denkt,
- hoe iemand zichzelf ziet,
- wat iemand verlangt,
- wat iemand normaal vindt,
- en waar iemand zich toe aangetrokken voelt.

Dat is waarom aandacht uiteindelijk richting wordt.

Het algoritme als richtingsstelsel

Veel mensen spreken over algoritmes alsof het neutrale sorteermachines zijn. Alsof ze simpelweg tonen “wat iemand leuk vindt”.

Maar dat beeld klopt niet meer.

Moderne algoritmes functioneren als actieve richtingsstelsels.

Ze observeren:

- **waar aandacht vertraagt,**
- **waar emotionele activatie ontstaat,**
- **waar onzekerheid reageert,**
- **waar conflict langer wordt bekeken,**
- **waar herhaling verslaving creëert,**
- **en waar identiteit zich begint vast te zetten.**

Vervolgens versterken ze precies die patronen.

Niet omdat het algoritme “kwaadaardig bewustzijn” heeft, maar omdat het systeem **mathematisch geoptimaliseerd** wordt voor:

- **betrokkenheid,**
- **terugkeer,**
- **kijktijd,**
- **en gedragsvoorspelbaarheid.**

Daardoor ontstaat een belangrijk effect:

het systeem leert steeds beter hoe het aandacht moet sturen.

Niet via dwang.

Maar via waarschijnlijkheid.

Dat maakt moderne beïnvloeding zo moeilijk zichtbaar. Het voelt namelijk alsof iemand volledig vrijwillig beweegt, terwijl de omgeving ondertussen constant kleine richtingscorrecties uitvoert.

Waarom beïnvloeding vandaag bijna onzichtbaar geworden is

Vroeger was propaganda vaak direct herkenbaar.

Een poster. Een politieke slogan. Een televisiereclame. Een autoritaire boodschap.

Vandaag werkt beïnvloeding subtieler.

Een algoritme hoeft niets op te leggen. Het hoeft alleen:

- bepaalde dingen vaker te tonen,
- bepaalde emoties langer vast te houden,
- bepaalde groepen zichtbaarder te maken,
- en bepaalde ritmes voortdurend te herhalen.

Het systeem hoeft geen mening op te dringen.

Het hoeft alleen de rotatie van aandacht langzaam te verschuiven.

Dat is exact waarom zoveel jongeren oprecht geloven dat ze “zelf alles gekozen hebben”, terwijl hun hele online omgeving ondertussen systematisch werd gevormd door een extern veld.

Dat proces noemen we binnen Axistase: Aandachtsverplaatsing.

Aandachtsverplaatsing

Aandachtsverplaatsing betekent dat het centrum van aandacht langzaam verschuift van:

- intern → extern,
- eigen ritme → algoritmisch ritme,
- eigen nieuwsgierigheid → geoptimaliseerde stimulatie,
- eigen identiteit → extern rolontwerp.

Die verschuiving gebeurt niet in één moment.

Het gebeurt via duizenden microbewegingen:

- aanbevelingen,
- autoplay,
- notificaties,
- trends,
- groepsdruk,
- eindeloze herhaling,
- emotionele triggers,
- en identiteitsbeloning.

Na verloop van tijd draait het systeem van het kind daardoor steeds minder om: “Wat wil ik werkelijk?”

En steeds meer om: “Waar reageert het platform op?”

Dat verschil lijkt klein. Maar structureel verandert het alles.

Waarom kinderen hier extra gevoelig voor zijn

Een volwassen identiteit is meestal al gedeeltelijk gevormd. Jongeren bevinden zich nog midden in dat proces.

Hun systeem zoekt nog:

- richting,
- erkenning,
- positie,
- groepsverbinding,
- betekenis,
- autonomie,
- en identiteit.

Dat maakt jongeren bijzonder gevoelig voor systemen die richting aanbieden.

En precies dat doen moderne platforms.